

ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА ЩОДО ВИТРАТ МАЙБУТНІХ ПЕРІОДІВ

Витрати майбутніх періодів – це витрати, що мали місце протягом поточного або попередніх звітних періодів, але належать до наступних звітних періодів [4]. Найповнішу інформацію про склад витрат майбутніх періодів містить Інструкція № 291. Зокрема, у цьому документі зазначено, що рахунок 39 «Витрати майбутніх періодів» призначено для узагальнення інформації щодо здійснених витрат узвітному періоді, які підлягають віднесенню на витрати в майбутніх звітних періодах [2]. Методичні рекомендації № 433[3] передбачають відображення у статті «Витрати майбутніх періодів» витрат, що мали місце протягом поточного або попередніх звітних періодів, але належать до наступних звітних періодів.

Таким чином, можна виокремити наступні ознаки, притаманні витратам майбутніх періодів: 1) період, у якому понесені витрати – звітний. Мали місце аванси видані та підтверджуючі це документи; 2) усі понесені витрати пов'язані безпосередньо з майбутнім періодом. Зокрема, або доходи, з якими пов'язане понесення цих витрат, виникнуть у майбутніх періодах, або сплачені платежі пов'язані з майбутніми періодами.

Для формування облікової політики щодо витрат майбутніх періодів важливе значення має їх склад. У деяких випадках важко розмежувати передплати (які відображають на субрахунку 371 «Розрахунки за виданими авансами») і витрати майбутніх періодів (що списуються на рахунок 39). Перш за все, потрібно використовувати перелік таких витрат, що наведений в офіційних документах. Чітко окреслює перелік витрат майбутніх періодів Інструкція № 291. Що стосується сільського господарства, то деякі витрати такого виду зазначені в Методичних рекомендаціях № 132[4]. До них належать витрати на:

- поліпшення природних сіножатей та створення культурних пасовищ (дискування, підсів трав, вартість насіння тощо) – розподіляють протягом періоду, тривалість якого, як правило, 4 – 9 років, залежить від очікуваного порядку використання площ і затверджується наказом про облікову політику підприємства;
- будівництво та утримання літніх таборів, загонів, навісів та інших споруд некапітального характеру для тварин. Ці витрати обліковують у складі витрат майбутніх періодів і відносять на собівартість рівними частинами протягом строку використання зазначених споруд, що встановлюється комісією з прийняття відповідного об'єкта в експлуатацію;
- заходи з підвищення родючості земель (зокрема, на гіпсування та вапнування ґрунтів) – такі витрати відносять на собівартість сільськогосподарської продукції рівними частинами протягом сівозміни.

Однак потрібно зазначити, що наведені переліки не є вичерпними. У разі якщо підприємства виникають інші подібні витрати, необхідно прописати це у наказі про облікову політику, орієнтуючись на специфіку діяльності. У більшості

підприємств перелік таких витрат поповнить, зокрема, оплата за користування програмним забезпеченням (поновлення програмного забезпечення) за кілька місяців наперед [2]. Тому доцільним є встановлення вобліковій політиці переліку витрат майбутніх періодів, яких немає в офіційних документах. Так, наприклад, до складу витрат майбутніх періодів можуть бути включені витрати на технічний огляд та обслуговування інших необоротних активів, знову ж таки якщо оплату таких послуг перераховують за декілька періодів; оновлення програмного забезпечення, якщо плату за оновлення перераховують одразу за декілька місяців.

Не є витратами майбутніх періодів: попередня оплата товарів, незалежно від того, у якому періоді їх отримають; попередня оплата робіт, послуг, які будуть отримані в тому самому звітному періоді, у якому здійснили цю оплату; попередня оплата за періодичні видання, яку здійснюють бібліотеки, так як для бібліотеки газети, журнали є бібліотечними фондами, а не інформаційними послугами. Бібліотечні фонди для бібліотеки є основними засобами [5]. У міжнародній практиці як приклади витрат майбутніх періодів наводять й унікальні випадки. Наприклад, коли підприємство продає основний засіб і потім бере його в оренду в покупця, при цьому отримує від продажу суму, зменшену на майбутню знижку в частині розміру орендних платежів [1]. Тоді суму цієї знижки при продажу основного засобу продавець відображає на рахунку обліку витрат майбутніх періодів, а потім у міру нарахування орендної плати списує її з рахунка. Окрім цього, можна відносити до витрат майбутніх періодів «спірні» витрати, якщо у звітному періоді понесено витрати, що належать:

1) «наперед» до декількох періодів. Зазвичай це загальногосподарські (адміністративні) витрати, в основному нематеріального характеру (послуги), що безпосередньо не пов'язані з отриманням доходу від будь-якої діяльності;

2) конкретно до доходів, що будуть отримані в майбутніх періодах. Утім, стосовно доходів від реалізації власної продукції, робіт, послуг зазвичай такі витрати кваліфікують як незавершене виробництво і акумулюють на рахунку 23[2].

Таким чином, у наказі про облікову політику важливо відображати елементи, що встановлені підприємством самостійно, а не лише ті, що прописані на законодавчому рівні.

Література

1. Голов С. Ф., Костюченко В.М. Бухгалтерський облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами. Х. : Фактор, 2007. С. 54.

2. Карпова В. Витрати майбутніх періодів: як їх обліковувати. Бухгалтер 911. 2016. №33. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/buh911/2016/august/issue-33/article-19787.html>

3. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності, затверджені наказом Мінфіну від 28.03.2013 р. № 433. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>

4. Методичні рекомендації з планування, обліку і калькуляції собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств, затверджені наказом Міністерства аграрної політики України від 18.05.2001 р. № 132. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>

5. Онищенко В. Що потрібно знати про витрати майбутніх періодів. Бюджетник.2019. URL:<https://www.budgetnyk.com.ua/article/vitrati-maybutnh-perodv>.